Gemeente Rotterdam

Feitenkaart

Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2011

Eind 2013 zijn de inkomensgegevens op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurtniveau uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2011* van het CBS beschikbaar gekomen. Eerder verscheen daarover een Feitenkaart met inkomensgegevens over Rotterdam en haar deelgemeenten en buurten; *deze* Feitenkaart bevat de vergelijkbare gegevens over de Rotterdamse regio en haar gemeenten.

De vorige versie van het Regionaal Inkomens Onderzoek, dat voornamelijk is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst en is opgebouwd vanuit de integrale basisregistraties Bevolking, Huishoudens en Inkomen, ging over 2010, en is voor wat Rotterdam en de Rotterdamse regio betreft beschreven in twee COS-Feitenkaarten: *Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurtniveau in 2010* en *Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2010*. De gegevens hieruit vormden tot voor kort de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurtniveau in Rotterdam en de stadsregio.
Eerder bracht O&BI een Feitenkaart uit met inkomensgegevens over 2010 over Rotterdam en haar deelgemeenten en buurten (*Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurtniveau 2011*); de voorliggende Feitenkaart bevat overeenkomstige gegevens over de Rotterdamse regio en haar gemeenten (plus die over Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland).

Deze Feitenkaart kent als inkomensbegrip het 'besteedbaar inkomen' volgens de definitie van het CBS. Dit komt ruwweg overeen met het intuïtieve begrip netto-inkomen (loon/uitkering/pensioen, minus belasting en sociale premies), met dien verstande dat fiscale huurwaarde bijgeteld, en betaalde hypotheekrente afgetrokken is. Ook is Kinderbijslag meegeteld. Sinds het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2003* worden voorts ook ziektekostenpremies in mindering gebracht. Huursubsidie is buiten beschouwing gelaten.
Voor de interpretatie van de gegevens op deze Feitenkaart is de precieze inkomensdefinitie echter niet zo van belang: de inkomensgegevens dienen immers vooral geïnterpreteerd te worden door middel van onderlinge vergelijking.

Deze Feitenkaart beperkt zich tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot. Voorts zijn om technische redenen enkele gegevens onbekend; deze zijn aangegeven met een '.'.

De gegevens uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2012* zullen waarschijnlijk eind 2014 verschijnen.

Gemiddeld inkomen per huishouden

Onderstaande tabel bevat de gemiddelde inkomens per huishouden in 2011 en in de zes jaar daarvóór.

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006[1]	Idem in 2005[1]
Albrandswaard	9.770	€42.200	€ 42.400	€ 43.200	€ 42.700	€ 40.800	€ 38.500	€ 36.300
Barendrecht	18.370	€41.200	€ 41.200	€ 41.200	€ 41.100	€ 40.000	€ 37.500	€ 35.800
Bernisse	5.230	€39.300	€ 39.400	€ 39.200	€ 38.600	€ 38.400	€ 35.200	€ 33.400
Brielle	7.030	€37.800	€ 38.000	€ 38.600	€ 38.400	€ 37.400	€ 34.400	€ 32.800
Capelle aan den IJssel	29.300	€34.500	€ 34.700	€ 35.200	€ 34.500	€ 33.900	€ 32.000	€ 31.000
Hellevoetsluis	17.070	€36.200	€ 36.000	€ 36.100	€ 35.800	€ 35.000	€ 33.100	€ 31.300
Krimpen aan den IJssel	11.720	€37.300	€ 37.700	€ 38.300	€ 38.400	€ 37.700	€ 35.100	€ 33.900
Lansingerland	20.810	€42.900	€ 43.000	€ 42.200	€ 42.600	€ 42.700	€ 39.500	€ 37.400
Maassluis	13.990	€34.100	€ 34.000	€ 34.500	€ 34.900	€ 33.800	€ 31.700	€ 30.500
Ridderkerk	20.010	€34.400	€ 34.600	€ 34.600	€ 34.600	€ 34.100	€ 31.900	€ 30.500
Rotterdam	286.540	€29.300	€ 29.300	€ 29.400	€ 29.200	€ 28.400	€ 26.600	€ 25.300
Rozenburg				€ 33.900	€ 33.600	€ 32.700	€ 30.900	€ 29.800
Schiedam	34.510	€30.900	€ 31.000	€ 31.000	€ 30.600	€ 30.000	€ 28.100	€ 27.000
Spijkenisse	31.770	€34.100	€ 33.900	€ 34.100	€ 33.800	€ 32.900	€ 31.200	€ 29.800
Vlaardingen	32.920	€31.500	€ 31.200	€ 31.600	€ 31.000	€ 30.300	€ 28.400	€ 27.100
Westvoorne	6.120	€42.100	€ 43.200	€ 43.100	€ 44.000	€ 42.700	€ 38.400	€ 38.100
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**€35.600**	**€ 35.600**	**€ 35.700**	**€ 35.500**	**€ 34.700**	**€ 32.500**	**€ 31.000**
Rotterdam	286.540	€29.300	€ 29.300	€ 29.400	€ 29.200	€ 28.400	€ 26.600	€ 25.300
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**€32.300**	**€ 32.300**	**€ 32.500**	**€ 32.200**	**€ 31.500**	**€ 29.400**	**€ 28.100**
Amsterdam	385.660	€30.800	€ 30.700	€ 30.700	€ 30.600	€ 29.600	€ 27.500	€ 26.100
's-Gravenhage	228.530	€31.600	€ 31.500	€ 31.600	€ 31.500	€ 30.700	€ 28.700	€ 27.200
Utrecht	134.200	€33.900	€ 33.800	€ 34.100	€ 33.600	€ 32.600	€ 30.300	€ 28.700
Nederland	**7.133.460**	**€34.200**	**€ 34.300**	**€ 34.300**	**€ 34.300**	**€ 33.600**	**€ 31.300**	**€ 29.900**

[1]): Door verschillen in methodologie mogen de precieze hoogten van inkomens uit de *RIO*'s van 2007 en latere jaren en die van eerdere jaren niet zonder meer worden vergeleken.

Het gemiddelde besteedbaar huishoudensinkomen lag in de Rotterdamse regio in 2011 zo'n 6% lager dan elders in Nederland: € 32.300, terwijl het landelijk € 34.200 bedroeg. In Rotterdam lag het nóg een stuk lager (€ 29.300); elders in de regio een stuk hoger (€ 35.600).
In tegenstelling tot elders in Nederland, waar het heel licht afnam, is in Rotterdam en in de rest van de regio het gemiddelde huishoudensinkomen in 2011 (nominaal) niet veranderd.

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2011

Om de besteedbaar inkomens van diverse typen huishoudens beter vergelijkbaar te maken, bevat het Regionaal Inkomens Onderzoek ook zogeheten gestandaardiseerde inkomens: het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. (Een groter huishouden heeft immers een hoger inkomen nodig dan een kleiner huishouden om op een vergelijkbaar welvaartniveau te komen.) Voor een stad als Rotterdam met zijn grote aantallen kleine huishoudens vormt zo'n gecorrigeerd inkomensbegrip zuiverder vergelijkingsmateriaal met elders dan louter de hoogte van een huishoudensinkomen.

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Huishoudens-inkomen, gestandaar-diseerd[1]	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006[1]	Idem in 2005[1]
Albrandswaard	9.770	€28.300	€ 28.400	€ 29.100	€ 28.500	€ 27.300	€ 25.900	€ 24.400
Barendrecht	18.370	€27.300	€ 27.300	€ 27.200	€ 27.300	€ 26.400	€ 24.700	€ 23.600
Bernisse	5.230	€26.700	€ 26.600	€ 26.400	€ 26.000	€ 25.800	€ 23.500	€ 22.300
Brielle	7.030	€26.400	€ 26.600	€ 26.800	€ 26.600	€ 25.900	€ 23.700	€ 22.800
Capelle aan den IJssel	29.300	€24.400	€ 24.500	€ 24.900	€ 24.300	€ 23.800	€ 22.500	€ 21.800
Hellevoetsluis	17.070	€25.200	€ 25.000	€ 24.900	€ 24.600	€ 24.000	€ 22.600	€ 21.400
Krimpen aan den IJssel	11.720	€25.400	€ 25.700	€ 26.000	€ 26.100	€ 25.400	€ 23.500	€ 22.700
Lansingerland	20.810	€28.000	€ 28.100	€ 27.700	€ 27.800	€ 27.800	€ 25.600	€ 24.500
Maassluis	13.990	€24.000	€ 23.900	€ 24.100	€ 24.300	€ 23.500	€ 22.000	€ 21.300
Ridderkerk	20.010	€24.100	€ 24.300	€ 24.200	€ 24.200	€ 23.700	€ 22.100	€ 21.100
Rotterdam	286.540	€21.700	€ 21.700	€ 21.800	€ 21.600	€ 21.000	€ 19.700	€ 18.800
Rozenburg				€ 23.900	€ 23.600	€ 22.900	€ 21.500	€ 20.800
Schiedam	34.510	€22.200	€ 22.200	€ 22.300	€ 22.000	€ 21.500	€ 20.100	€ 19.400
Spijkenisse	31.770	€23.900	€ 23.700	€ 23.700	€ 23.400	€ 22.600	€ 21.400	€ 20.500
Vlaardingen	32.920	€22.700	€ 22.500	€ 22.700	€ 22.300	€ 21.800	€ 20.400	€ 19.500
Westvoorne	6.120	€29.400	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.200	€ 29.000	€ 26.300	€ 26.000
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**€24.700**	**€ 24.700**	**€ 24.800**	**€ 24.600**	**€ 23.900**	**€ 22.400**	**€ 21.400**
Rotterdam	286.540	€21.700	€ 21.700	€ 21.800	€ 21.600	€ 21.000	€ 19.700	€ 18.800
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**€23.100**	**€ 23.100**	**€ 23.300**	**€ 23.000**	**€ 22.400**	**€ 21.000**	**€ 20.100**
Amsterdam	385.660	€23.600	€ 23.500	€ 23.500	€ 23.500	€ 22.800	€ 21.200	€ 20.300
's-Gravenhage	228.530	€23.200	€ 23.200	€ 23.300	€ 23.200	€ 22.700	€ 21.200	€ 20.300
Utrecht	134.200	€24.700	€ 24.700	€ 24.800	€ 24.400	€ 23.800	€ 22.200	€ 21.100
Nederland	**7.133.460**	**€23.900**	**€ 23.900**	**€ 24.000**	**€ 23.900**	**€ 23.300**	**€ 21.800**	**€ 20.800**

[1]): Gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Door verschillen in methodologie mogen de precieze hoogten van inkomens uit de *RIO*'s van 2007 en latere jaren en die van eerdere jaren niet zonder meer worden vergeleken.

Het eerder gepresenteerde lage gemiddelde huishoudensinkomen geeft met name voor Rotterdam een wat vertekend beeld, omdat Rotterdam zo veel kleine huishoudens kent. Als rekening wordt gehouden met verschillen in grootte en samenstelling van de huishoudens, zijn de verschillen een stuk minder groot.
Ook op deze wijze bezien is het gemiddelde huishoudensinkomen In Rotterdam en in de rest van de regio in 2011 (nominaal) niet veranderd; net zo min als elders in Nederland overigens.

Lage, midden- en hoge huishoudensinkomens

Aan de hand van de verdeling van huishoudensinkomens kunnen lage-, midden- en hoge-inkomensgroepen worden gedefinieerd. Gangbaar is, dat de onderste 40% van de landelijke inkomensverdeling als 'laag', de bovenste 20% als 'hoog', en de rest als 'midden' wordt beschouwd. Ruwweg komt de grens tussen 'laag' en 'midden' ongeveer overeen met het besteedbaar inkomen van een kostwinner met een modaal inkomen (in 2011 € 33.500 bruto per jaar) en twee kinderen ("Jan Modaal").

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Laag: onderste 40% (tot € 25.200)	Midden: middelste 40% (tot € 47.200)	Hoog: bovenste 20% (v.a. € 47.200)
Albrandswaard	9.770	26%	40%	34%
Barendrecht	18.370	26%	42%	32%
Bernisse	5.230	28%	44%	28%
Brielle	7.030	30%	43%	27%
Capelle aan den IJssel	29.300	40%	39%	21%
Hellevoetsluis	17.070	34%	43%	24%
Krimpen aan den IJssel	11.720	33%	43%	24%
Lansingerland	20.810	24%	41%	35%
Maassluis	13.990	38%	43%	19%
Ridderkerk	20.010	38%	43%	19%
Rotterdam	286.540	53%	34%	13%
Schiedam	34.510	47%	38%	15%
Spijkenisse	31.770	37%	43%	20%
Vlaardingen	32.920	46%	39%	16%
Westvoorne	6.120	30%	38%	32%
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**37%**	**41%**	**23%**
Rotterdam	286.540	53%	34%	13%
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**45%**	**37%**	**18%**
Amsterdam	385.660	52%	32%	16%
's-Gravenhage	228.530	49%	34%	17%
Utrecht	134.200	43%	36%	21%
Nederland	**7.133.460**	**40%**	**40%**	**20%**

De inkomensverdeling in de Rotterdamse regio in 2011 verschilt niet wezenlijk met die in de voorgaande jaren. (Zie hierover ook het Nawoord.) 45% van de huishoudens heeft een inkomen waarmee het tot de "onderste" 40% van Nederland behoort, 18% behoort tot de "bovenste" 20% en de overige 37% behoort tot de middelste 40%.
De middeninkomens, maar vooral de hoge inkomens, komen in Rotterdam veel minder vaak voor dan landelijk, en elders in de regio wat vaker. Het zijn vooral de kleinere gemeenten waar relatief weinig lage inkomens, en relatief veel hoge inkomens voorkomen.

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2011

Een verdeling van gestandaardiseerde inkomens levert weer wat zuiverder vergelijkingsmateriaal.

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Laag: onderste 40% (tot € 19.200)	Midden: middelste 40% (tot € 30.700)	Hoog: bovenste 20% (v.a. € 30.700)
Albrandswaard	9.770	25%	42%	32%
Barendrecht	18.370	27%	44%	30%
Bernisse	5.230	28%	43%	29%
Brielle	7.030	29%	42%	29%
Capelle aan den IJssel	29.300	38%	40%	22%
Hellevoetsluis	17.070	34%	42%	24%
Krimpen aan den IJssel	11.720	34%	42%	24%
Lansingerland	20.810	25%	42%	33%
Maassluis	13.990	37%	42%	20%
Ridderkerk	20.010	37%	44%	19%
Rotterdam	286.540	51%	34%	15%
Schiedam	34.510	46%	38%	16%
Spijkenisse	31.770	36%	44%	20%
Vlaardingen	32.920	43%	40%	17%
Westvoorne	6.120	28%	38%	34%
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**36%**	**41%**	**23%**
Rotterdam	286.540	51%	34%	15%
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**44%**	**37%**	**19%**
Amsterdam	385.660	47%	32%	21%
's-Gravenhage	228.530	47%	34%	19%
Utrecht	134.200	38%	37%	24%
Nederland	**7.133.460**	**40%**	**40%**	**20%**

Op deze wijze heeft 44% van de huishoudens in de regio een inkomen waarmee het tot de "onderste" 40% van Nederland behoort, 37% een inkomen waarmee het tot de "middelste" 40% behoort en 19% een inkomen waarmee het tot de "bovenste" 20% behoort.
En ook nu heeft Rotterdam meer lage en minder hoge inkomens terwijl in de rest van de stadsregio juist wat minder lage en wat meer hoge inkomens voorkomen. En ook nu is in de *totale* regio de balans negatief, doch minder sterk dan vóór de standaardisering, omdat de standaardisering het negatieve Rotterdamse beeld wat nuanceert. (Rotterdam heeft immers relatief veel kleine huishoudens.)

Inkomens tot 110% van het sociaal minimum

Het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2011* bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bijstands- dan wel AOW-niveau). In Rotterdam is dit tegenwoordig de inkomensgrens van het minimabeleid. Let wel: net als elders in deze Feitenkaart betreft het hier inkomens op jaarbasis; huishoudens die ook een deel van het jaar een hoger inkomen hadden, zijn hier dus niet inbegrepen.

	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'12[1]	Tot 110% van het sociaal minimum	Idem als perc.	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*
Albrandswaard	9.670	590	6%	6%	6%	6%	6%	6%	7%	6%	6%
Barendrecht	18.170	1.120	6%	6%	6%	5%	6%	5%	5%	6%	5%
Bernisse	5.190	300	6%	6%	5%	5%	5%	6%	6%	7%	5%
Brielle	6.950	520	7%	7%	7%	6%	6%	7%	7%	7%	8%
Capelle aan den IJssel	28.740	3.440	12%	11%	11%	10%	10%	11%	10%	11%	10%
Hellevoetsluis	16.770	1.550	9%	9%	7%	7%	8%	9%	8%	9%	9%
Krimpen aan den IJssel	11.620	880	8%	7%	7%	6%	6%	7%	7%	8%	7%
Lansingerland	20.660	1.290	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	7%	7%
Maassluis	13.810	1.430	10%	10%	8%	8%	9%	10%	9%	9%	8%
Ridderkerk	19.800	1.530	8%	7%	7%	6%	7%	8%	7%	7%	7%
Rotterdam	276.880	56.170	20%	20%	20%	18%	19%	20%	19%	19%	19%
Rozenburg					7%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Schiedam	33.700	4.860	14%	14%	13%	12%	13%	13%	13%	14%	13%
Spijkenisse	31.360	3.260	10%	10%	9%	8%	8%	9%	8%	9%	8%
Vlaardingen	32.280	4.050	13%	12%	11%	11%	11%	12%	12%	12%	11%
Westvoorne	6.040	450	7%	7%	7%	5%	7%	8%	8%	9%	7%
Stadsregio excl. Rotterdam	**254.760**	**25.270**	**10%**	**9%**	**9%**	**8%**	**9%**	**9%**	**9%**	**9%**	**9%**
Rotterdam	276.880	56.170	20%	20%	20%	18%	19%	20%	19%	19%	19%
Stadsregio incl. Rotterdam	**531.640**	**81.440**	**15%**	**15%**	**14%**	**13%**	**14%**	**15%**	**14%**	**15%**	**14%**
Amsterdam	371.600	72.700	20%	19%	19%	18%	18%	19%	19%	20%	19%
's-Gravenhage	220.390	39.240	18%	17%	16%	16%	16%	17%	16%	17%	16%
Utrecht	130.910	16.530	13%	12%	11%	11%	12%	12%	12%	13%	13%
Nederland	**7.012.250**	**794.810**	**11%**	**11%**	**10%**	**10%**	**10%**	**11%**	**11%**	**11%**	**10%**

[1]): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

15% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2011 een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum: 20% in Rotterdam, en 10% elders in de regio. Landelijk was dit 11%. In Rotterdam gaat het hier om 56.170 huishoudens, elders in de regio om nog eens 25.270 huishoudens, dus in de totale regio om 81.440 huishoudens. Het grootste deel daarvan bestaat uit niet-actieven (werklozen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden). De grootste “risicogroepen” zijn eenoudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar, en niet-westerse allochtonen.
Landelijk zowel als in de Rotterdamse regio zowel als in Rotterdam zelf nam het aandeel huishoudens met een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum marginaal toe. De gevolgen van de economische crisis tekenen zich in dit opzicht dus nog nauwelijks af.

Inkomens onder de welvaartsvaste armoedegrens van CBS en SCP

Het Regionaal Inkomens Onderzoek bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen onder een per type huishouden verschillende lage-inkomensgrens die door het CBS al jaren wordt gehanteerd als een welvaartsvaste armoedegrens; bijvoorbeeld in de periodieke *Armoedemonitor* van SCP en CBS. (Inmiddels opgevolgd door de publicatiereeks *Lage inkomens, armoede en kans op uitsluiting*.) Deze wat abstracte grens is gebaseerd op de koopkracht van een alleenstaande met een bijstandsuitkering in 1979. In 2011 lag deze armoedegrens niet ver van het sociaal minimum; voor (echt-)paren met kinderen wat hoger, maar voor bejaarden (sinds 2007) en (al sinds 2006) een-oudergezinnen met één kind lag hij iets er*onder*. Daardoor lag voor deze laatste groepen het sociaal minimum dus al niet meer onder die armoedegrens, waardoor deze grens nu helemáál nog maar van betrekkelijke waarde is.

	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'12[1]	Onder de armoede-grens	Idem als perc.	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*
Albrandswaard	9.670	430	4%	4%	3%	4%	4%	5%	6%	6%	5%
Barendrecht	18.170	790	4%	4%	4%	4%	4%	4%	5%	5%	5%
Bernisse	5.190	210	4%	4%	4%	4%	4%	5%	5%	6%	4%
Brielle	6.950	380	5%	5%	5%	5%	5%	7%	7%	6%	6%
Capelle aan den IJssel	28.740	2.400	8%	8%	7%	7%	7%	8%	10%	8%	8%
Hellevoetsluis	16.770	1.060	6%	6%	5%	5%	5%	6%	7%	7%	7%
Krimpen aan den IJssel	11.620	600	5%	5%	4%	4%	4%	5%	7%	7%	5%
Lansingerland	20.660	960	5%	4%	4%	4%	4%	5%	6%	7%	5%
Maassluis	13.810	1.040	8%	7%	6%	5%	6%	8%	9%	8%	7%
Ridderkerk	19.800	1.000	5%	5%	5%	4%	5%	6%	7%	6%	5%
Rotterdam	276.880	41.350	15%	14%	14%	13%	13%	16%	18%	16%	15%
Rozenburg					5%	4%	5%	5%	6%	6%	5%
Schiedam	33.700	3.620	11%	10%	9%	9%	9%	11%	13%	11%	11%
Spijkenisse	31.360	2.300	7%	7%	6%	6%	6%	7%	8%	7%	7%
Vlaardingen	32.280	2.960	9%	8%	8%	8%	8%	9%	11%	10%	9%
Westvoorne	6.040	330	5%	4%	5%	4%	5%	7%	7%	7%	6%
Stadsregio excl. Rotterdam	**254.760**	**18.080**	**7%**	**6%**	**6%**	**6%**	**6%**	**7%**	**8%**	**8%**	**7%**
Rotterdam	276.880	41.350	15%	14%	14%	13%	13%	16%	18%	16%	15%
Stadsregio incl. Rotterdam	**531.640**	**59.430**	**11%**	**10%**	**10%**	**10%**	**10%**	**12%**	**13%**	**12%**	**11%**
Amsterdam	371.600	57.370	15%	14%	14%	14%	14%	17%	19%	17%	16%
's-Gravenhage	220.390	30.870	14%	13%	12%	12%	12%	14%	16%	14%	14%
Utrecht	130.910	13.230	10%	9%	9%	9%	9%	10%	13%	11%	11%
Nederland	**7.012.250**	**582.830**	**8%**	**8%**	**7%**	**7%**	**7%**	**9%**	**10%**	**9%**	**9%**

[1]): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

11% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2011 een inkomen onder deze armoedegrens: 15% in Rotterdam, en 7% elders in de regio. Landelijk was dit 8%. De grootste “risicogroepen” zijn een-oudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar, en niet-westerse allochtonen.
In Rotterdam gaat het hier om 41.350 huishoudens, elders in de regio om nog eens 18.080 huishoudens, dus in de totale regio om 59.430 huishoudens. Het grootste deel daarvan bestaat uit niet-actieven (werklozen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden).

Huishoudens met inkomen naar belangrijkste bron

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel huishoudens in 2011 loon of winst (als zelfstandige), pensioen of een werkloosheids-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als belangrijkste bron van inkomen hadden. De kleine restcategorie 'overig' bestaat met name uit huishoudens die een andersoortige uitkering hadden; huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron (ongeveer een half procent van de huishoudens) worden door het CBS sinds het *RIO 2010* meegeteld bij de zelfstandigen. De categorie 'pensioen' betreft in bijna alle gevallen huishoudens van 65 jaar of ouder.

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Loon of winst[1]	Pensioen	Werkloos/bijstand of arbeidsongeschikt	Overig
Albrandswaard	9.770	7.010 = 72%	2.280 = 23%	420 = 4%	x
Barendrecht	18.370	13.090 = 71%	4.340 = 24%	750 = 4%	190 = 1%
Bernisse	5.230	3.490 = 67%	1.530 = 29%	160 = 3%	x
Brielle	7.030	4.640 = 66%	2.010 = 29%	300 = 4%	80 = 1%
Capelle aan den IJssel	29.300	19.090 = 65%	7.200 = 25%	2.630 = 9%	380 = 1%
Hellevoetsluis	17.070	11.420 = 67%	4.300 = 25%	1.160 = 7%	190 = 1%
Krimpen aan den IJssel	11.720	7.210 = 62%	3.860 = 33%	580 = 5%	70 = 1%
Lansingerland	20.810	15.490 = 74%	4.430 = 21%	770 = 4%	120 = 1%
Maassluis	13.990	8.530 = 61%	4.140 = 30%	1.170 = 8%	150 = 1%
Ridderkerk	20.010	12.230 = 61%	6.570 = 33%	1.070 = 5%	140 = 1%
Rotterdam	286.540	174.560 = 61%	63.680 = 22%	43.090 = 15%	5.210 = 2%
Schiedam	34.510	22.010 = 64%	8.360 = 24%	3.720 = 11%	420 = 1%
Spijkenisse	31.770	20.970 = 66%	7.770 = 24%	2.640 = 8%	390 = 1%
Vlaardingen	32.920	19.920 = 61%	9.540 = 29%	3.040 = 9%	420 = 1%
Westvoorne	6.120	3.770 = 62%	2.140 = 35%	170 = 3%	x
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**168.870 = 65%**	**68.470 = 26%**	**18.580 = 7%**	**2.700 = 1%**
Rotterdam	286.540	174.560 = 61%	63.680 = 22%	43.090 = 15%	5.210 = 2%
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**343.430 = 63%**	**132.150 = 24%**	**61.670 = 11%**	**7.910 = 1%**
Amsterdam	385.660	262.510 = 68%	64.480 = 17%	53.210 = 14%	5.470 = 1%
's-Gravenhage	228.530	149.060 = 65%	46.510 = 20%	29.640 = 13%	3.320 = 1%
Utrecht	134.200	97.820 = 73%	21.490 = 16%	12.890 = 10%	2.000 = 1%
Nederland	**7.133.460**	**4.621.020 = 65%**	**1.824.850 = 26%**	**590.700 = 8%**	**96.890 = 1%**

[1]): Inclusief huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron. Landelijk zowel als regionaal als in Rotterdam betreft dit ongeveer een half procent van de huishoudens.

63% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2011 inkomen uit arbeid (loon of winst als zelfstandige): 61% in Rotterdam, en 65% elders in de regio. Landelijk had 65% van de huishoudens hun inkomen (mede) uit arbeid. Het verschil tussen Rotterdam en de rest van de regio komt geheel voor rekening van het grote aantal Rotterdamse huishoudens met een werkloosheids-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als belangrijkste inkomensbron: 15%. Elders in de regio was dit maar 7%. Het aandeel pensioenontvangers is in Rotterdam lager dan elders in de regio.
Verder zijn de onderlinge verschillen in de regio ruwweg samen te vatten als: "hoe groter de gemeente, hoe groter het percentage huishoudens dat tot de uitkeringsontvangers behoort".
De inkomens van de werkenden (niet in de tabel opgenomen) waren overal overigens natuurlijk een stuk hoger dan die van de gepensioneerden en die van de uitkeringsontvangers.

Ontwikkeling van het aantal huishoudens met inkomen naar belangrijkste bron

In onderstaande tabel is de ontwikkeling aangegeven van het percentage huishoudens die loon of winst (als zelfstandige) als belangrijkste bron van inkomen hadden.

	Aantal huishoudens 1-1-'12	Loon of winst in 2011[1]	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005	Idem in 2004*	Idem in 2003*	Idem in 2002*
Albrandswaard	9.770	7.010 = 72%	72%	73%	72%	71%	71%	71%	71%	72%	72%
Barendrecht	18.370	13.090 = 71%	72%	73%	73%	73%	73%	73%	73%	73%	75%
Bernisse	5.230	3.490 = 67%	67%	68%	67%	68%	68%	68%	68%	69%	70%
Brielle	7.030	4.640 = 66%	67%	68%	68%	68%	69%	68%	68%	69%	71%
Capelle aan den IJssel	29.300	19.090 = 65%	65%	67%	67%	67%	67%	66%	66%	67%	68%
Hellevoetsluis	17.070	11.420 = 67%	68%	69%	69%	69%	69%	68%	69%	69%	71%
Krimpen aan den IJssel	11.720	7.210 = 62%	62%	64%	64%	64%	64%	64%	64%	65%	66%
Lansingerland	20.810	15.490 = 74%	75%	75%	75%	74%	74%	74%	73%	74%	75%
Maassluis	13.990	8.530 = 61%	62%	62%	63%	62%	62%	63%	63%	65%	65%
Ridderkerk	20.010	12.230 = 61%	61%	62%	61%	61%	62%	61%	62%	62%	64%
Rotterdam	286.540	174.560 = 61%	61%	62%	62%	61%	59%	58%	57%	58%	58%
Rozenburg				65%	66%	66%	65%	66%	66%	68%	70%
Schiedam	34.510	22.010 = 64%	64%	65%	66%	64%	63%	62%	61%	62%	62%
Spijkenisse	31.770	20.970 = 66%	66%	68%	68%	68%	67%	67%	67%	68%	69%
Vlaardingen	32.920	19.920 = 61%	61%	63%	62%	61%	60%	59%	59%	60%	61%
Westvoorne	6.120	3.770 = 62%	63%	64%	62%	62%	63%	63%	64%	64%	66%
Stadsregio excl. Rotterdam	**258.620**	**168.870 = 65%**	**66%**	**67%**	**67%**	**66%**	**66%**	**65%**	**65%**	**66%**	**67%**
Rotterdam	286.540	174.560 = 61%	61%	62%	62%	61%	59%	58%	57%	58%	58%
Stadsregio incl. Rotterdam	**545.160**	**343.430 = 63%**	**63%**	**64%**	**64%**	**63%**	**62%**	**61%**	**61%**	**62%**	**62%**
Amsterdam	385.660	262.510 = 68%	68%	68%	68%	67%	66%	64%	64%	65%	65%
's-Gravenhage	228.530	149.060 = 65%	66%	66%	66%	64%	63%	62%	62%	63%	63%
Utrecht	134.200	97.820 = 73%	73%	73%	73%	72%	70%	69%	68%	69%	69%
Nederland	**7.133.460**	**4.621.020 = 65%**	**65%**	**66%**	**66%**	**65%**	**65%**	**64%**	**64%**	**65%**	**66%**

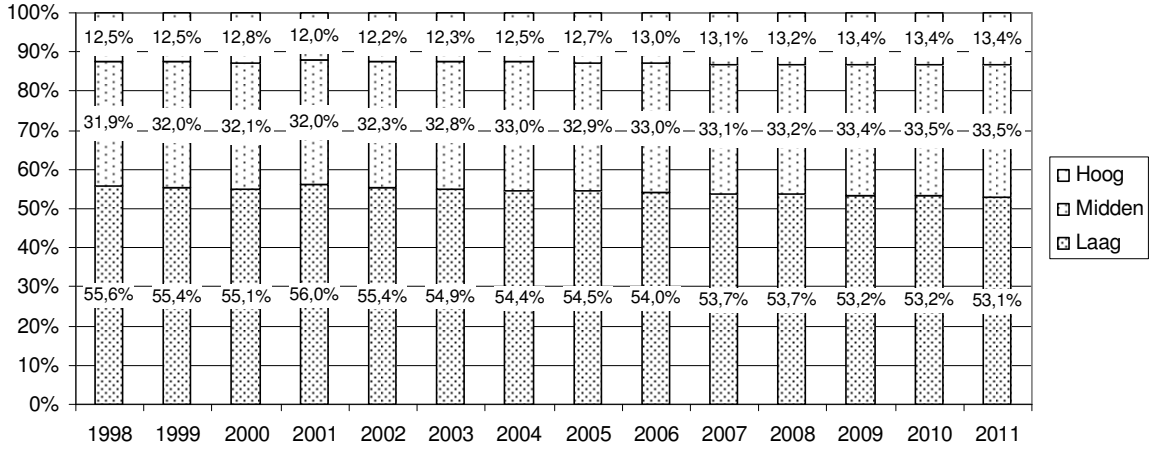
[1]): Sinds 2009 inclusief huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron. Landelijk zowel als regionaal als in Rotterdam betreft dit ongeveer een half procent van de huishoudens.

Het percentage huishoudens met inkomen uit arbeid (loon of winst als zelfstandige) ligt in de Rotterdamse regio al jaren iets onder het landelijke percentage. In Rotterdam was het altijd nóg wat lager dan elders in de regio, en elders in de regio altijd iets hoger dan landelijk.

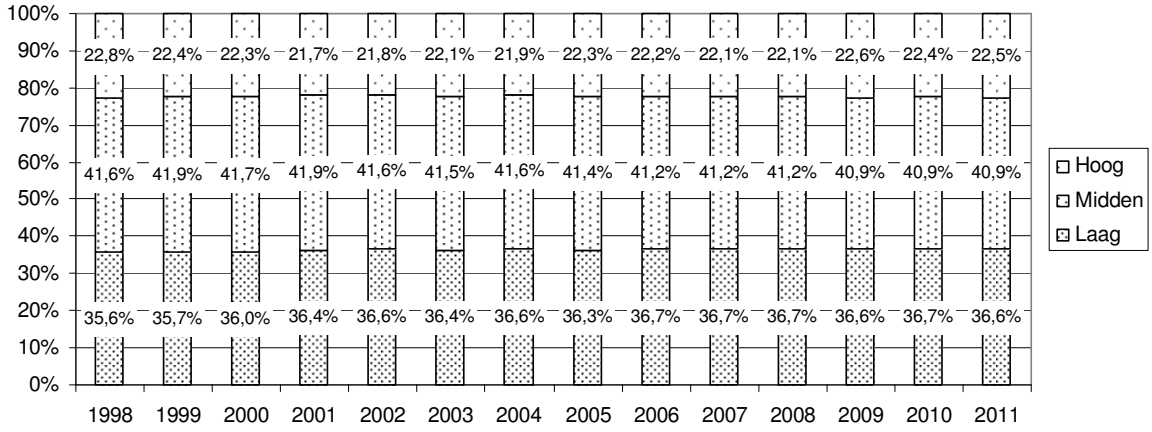
Nawoord: De afstand tussen stad en regio

Van oudsher wonen in Rotterdam veel meer huishoudens met lage, en veel minder huishoudens met midden- en hoge inkomens dan elders in de stadsregio. Zoals op blz. 4 te zien was, had in 2011 in Rotterdam 53% een laag inkomen, 34% een middeninkomen en 13% een hoog inkomen, terwijl elders in de regio deze percentages 37%, 41% respectievelijk 23% bedragen. Deze percentages, en dus ook de verschillen tussen stad en regio, zijn al zeer lange tijd niet wezenlijk veranderd, zoals uit onderstaande grafieken blijkt.

Lage, midden- en hoge inkomens in Rotterdam:



Lage, midden- en hoge inkomens in de rest van de stadsregio:



Bij gestandaardiseerde inkomens is het beeld niet anders.

Deze Feitenkaart bevat een selectie van de meest interessante gegevens uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek*. Een groot aantal soorten nadere gegevens is op aanvraag beschikbaar.
Voor alle verdere inlichtingen: Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.

Onderzoek en Business Intelligence; december 2013
Auteur: Paul de Graaf
Voor meer informatie: http://www.rotterdam.nl/onderzoek
Gemeente Rotterdam